

FASEN

Preventie

- Algemeen
 - Bouw goede relatie op met leerlingen.
 - Belonen.
- Betrek leerlingen bij les; geef verantwoordelijkheid
- Zorg dat elementaire zaken goed zitten, t.a.v.
 - Zitten en lopen
 - Uitdelen en opbergen
 - Regels en procedures
- Doelen voor regels en procedures
 - Leren
 - Socialiseren
 - Normen en waarden
 - Vorkom vragen om problemen
 - Lang durende uitleg
 - Nabespreken gemaakte oefening
 - Bespreken vraag voor vraag huis- of proefwerk
 - Commotie oproepend klasgesprek

Stopgedrag

- Beginnend rumoer opmerken en stoppen
 - Ogen in rug, 100% pakkans
 - Iedereen individueel zien
 - Niet laten gaan
 - Reageren, meteen
- Effectief reageren zodat het gedrag stopt
 - Aangepast, i.o.m. ernst
 - Bij herhaling krachtiger reageren
 - Geen tegenreacties uitlokken
 - Relatie met leerling niet schaden

Hoe

- Leerling aankijken, contact maken
- Duidelijk maken dat hij moet stoppen
- Gebiedende wijs, geen opening voor tegenreactie
- Niet snauwen, geen borstel gooien, grapje
- Uw wil, leiding, vastberadenheid
- Haalbaar
- Dus niet doorgaan met lesgeven als het gedrag niet stopt
- Checken of gestopt, bv nog even aankijken
- Bv: aankijken, even pauzeren, vragen, ssst
- Bv: klap op tafel, donderpreek, 'eruit'
- Middels ik boodschap:
 - benoem gedrag
 - benoem effect in gevoel
 - geef alternatief voor leerling

Straffen, algemeen

- Zo onaangenaam dat gedrag niet meer herhaald wordt
- Positieve neveneffecten zijn meegenomen; iets leren.
- Geen vergelding of wraak.
- Specifiek heropvoedend effect passend bij vergrijp.
- Regels moeten helder zijn.
- Gewenste gedrag moet duidelijk zijn.
- Straf moet onmiddellijk zijn.
- Tegengestelde visies: heel streng of niet zo streng

Straffen

- Voorbeelden
 - Berisping of kritiek
 - Strafwerk maken
 - Op een andere plek zitten
 - Terugkomen
 - Gedwongen dienstverlening
 - Verwijdering uit de les

Conflict

- Vermijden
- Verdoezelen
- Confrontatie: macht > straffen
- Confrontatie: onderhandelen

BOEK

Theorie

- Er wordt veel en helder theorie bijgehaald, uitgelegd en toegepast.
- Benaderingen zijn psychologisch, gedragsmodificatie en systeem.
- Alhoewel volgens mij de twee laatste ook psychologisch zijn.

Theorie

- Theorie, toepassing en voorbeelden
- Er worden veel voorbeelden genoemd.
- De voorbeelden en uitwerkingen hadden soms ook bij andere theorieën opgesomd kunnen worden
- In dit uittreksel heb ik geprobeerd theorie en toepassing uit elkaar te halen.
- Theorie heeft een rood kleurtje, toepassing geel, turqois en groen.
- De vele voorbeelden zijn niet opgenomen; daarvoor moet je het boek lezen.

Rode lijn in de aanpak

- Analyseer leerling, leerkracht, relatie, omgeving, systeem.
- Ga daar slim mee om: ontwerp, reageer, geef.
- Neem de leiding.
- Preventie, goede relatie, belonen, stopgedrag, onderhandelen.
- Straf moet soms, soms niet op te lossen, zoek steun.

PSYCHOLOGIE

Behoeften, piramide van Maslow

- Lichamelijk
- Veiligheid
- Liefde en saamhorigheid
- Waardering
- Zelfontplooiing
- Weten en begrijpen
- Schoonheid

Goede omgang, ontwikkelingspsychologie

- Sensitieve responsiviteit
- Autonomie
- Grenzen stellen
- Informatie geven, uitleggen

Groepsvorming, fasen

- Forming
- Storming
- Norming

Groepsprocessen, verschil individu

- Ego
- Concurrentie
- Conformisme

Groepsproces, ruil in groep volgens psy. contract

- Veiligheid
- Invloed
- Contact
- Overige behoeften

Psychologisch contract

- Onbewuste, niet geformaliseerde verwachtingen tussen organisatie en leden.

Gedrag, produkt van, gedragsleer

- Persoon
- De fysieke omgeving
- De sociale omgeving
 - > Gedrag is doelgericht
 - > Doel is vervullen van behoeften (simplificatie)

Gedrag, classificatie van, Leary

	BOVEN		
	Competitief	Leidend	
Aanvallend		Actief helpend	
TEGEN	Protesterend	Inlevend	SAMEN
	Teruggetrokken	Meegaand	
	ONDER		

GEDRAGSMODIFICATIE

Stimulus/response

- Prikkel of stimulus
- Gedrag wat volgt
- Gevolgen van gedrag > straf/beloning

Gedragsmodificatie c.q. stimulus/response Maslow/Skinner

- Conditioneren
 - systematisch belonen gewenst gedrag
 - systematisch bestraffen van ongewenst gedrag
- Stimuluscontrole: gewenste gedrag uitlokken en dan belonen

Prikkel of stimulus

- Energieoverschot
- Fysieke onbehaaglijkheid
- Verveling
- Geen aandacht krijgen
- Status vergroten

Straffen en belonen

- Soorten beloningen
 - Kennis van resultaten; feedback
 - Sociale consequenties: complimenten, aandacht, straf, boosheid
 - Materieel: geld, snoep, kwijttraken
 - Activiteiten: tv kijken, lezen, uitgaan, vrije tijd, voorlezen, strafwerk, schoonmaken
- Belonen beter dan straf
 - Straf als aandacht is beloner
 - Geen voorbeeld model
 - Sfeer wordt bedorven, relatie ook
 - Korte termijn effect: gedrag wordt onderdukt maar niet 'uitgewist'
- Hoe belonen
 - Direct
 - Consequent
 - Meer belonen dan straffen
 - Overvraag niet, wees tevreden met kleine verbeteringen

Opmerkingen

- Benodigde beloningen nemen af
- Niet alle beloningen op voorhand
- Bekijk wie wat op prijs stelt: dat zijn potentiële beloningen

SYSTEEM

Systeem, Games people play, Eric Berne

- Sociale spelletjes
- Rollen en regels
- Patroon

Systeemtheorie

- School is een systeem
- Conflicten zijn onderdeel van het spel of systeem 'school'
- Onrechtvaardigheid veroorzaakt frustratie
- Frustratie veroorzaakt ordeproblemen

Drie ontwikkelingsfasen, Freire

- Magisch, lot
- Naïef, persoon
- Kritisch, systeem

Systeem, beter systeem, Freire

- Beter in staat tot liefde

Systeem, algemeen

- Analyseer op welke manier het systeem of het spelletje de problemen veroorzaakt.
- Ontwerp systeem anders. Redeneer vanuit behoeften.

Specifiek probleem in stappen aanpakken

- Vertel het problematische incident
- Identificeer het conflictptroon
- Brainstorm over oplossing
- Stel een democratisch plan van uitvoering vast
- Oplossing bevredigend voor iedereen
- Het probleem is blijvend verdwenen ... of niet

Systeem

- Wie
- Welk gedrag veranderen
- Observeer en registreer, grafiek
- Stel norm
- Versterkers/beloningen
- Een tijdlang systematisch toepassen